

Azərbaycan Ordusunun şanlı Qələbəsinin nəticəsi olaraq torpaqlarımızın işğaldan azad olunması prosesi davam edir. Üçtərəfli bəyanatda nəzərdə tutulmuş 3 rayondan 3 ü də artıq azad olundu. 44 günlük müharibədə işğalçının güc yolu ilə cəzalandırılmasının ardından Ali Baş Komandan İlham Əliyev siyasi-diplomatik yolla Ermənistanı zəbt etdiyi ərazilərimizi boşaltmağa məcbur etdi.

Tarix çox dövrlər arasında müharibələrə şahidlik edib. Və hər bir müharibənin nəticəsi sübut edir ki, öz haqqı uğrunda mübarizə aparan tərəf mütləq qalib gəlir. Lakin bugünkü beynəlxalq münasibətlər sistemi daha çox güc amilinə əsaslandığından, ayrı-ayrı dövlətlərin konyunktur və istilacı maraqlarına xidmət etdiyindən bir çox hallarda bəzi ölkələrin və xalqların haqq səsi ələ yerində qoğulur.

Öz milli haqqı olan ərazi bütövlüyü uğrunda 30 ilə yaxın idi ki, mübarizə aparan Azərbaycan da danışıqlar prosesində işğalçı Ermənistanın maraqlarına cavab verən bir mövqə ilə üz-üzə qalmışdı. Beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfində olsa da, ayrı-ayrı təşkilatların ölkəmizin mövqeyini müdafiə edən müvafiq sənədləri, o cümlədən BMT-nin qətnamələri olsa da, Ermənistanın himayə olunması və işğal siyasətinə göz yumulması reallıq idi.

Lakin 1994-cü ilin atəşkəsindən ötən dövrün təhlili göstərir ki, Azərbaycan heç vaxt bu reallıqla barışmadı, bir gün də olsun ruhdan düşmədi və bütün diplomatik müstəvilərdə ərazi bütövlüyünün təmin olunması istiqamətində fəal iş apardı. "Heç vaxt biz bu vəziyyətlə barışmaq fikrində deyildik. Mən Prezident kimi bu illər ərzində əlimdən gələni edirdim ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi daim gündəlikdə olsun, özü də daim gündəliyin mərkəzində olsun" - deyər Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində bu barədə bildirdi.

İndiyədək bu fəaliyyətin nəticəsi olaraq bütün beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilən sənədlər əslinə Azərbaycanın Ermənistanla qarşı hərbi əməliyyatları daha inamla və daha dərinəndə əsaslandırılmış formada həyata keçirməsi və işğalçı ölkəni təslimçi sülhə məcbur etməsi üçün böyük hüquqi baza formalaşdırdı. Azərbaycanın tərəfdar çıxdığı mühüm ikitərəfli və çoxtərəfli sənədlərə respublikamızın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığının dəstəklənməsi ilə müddəalar daxil edilmiş mühüm diplomatik uğurlarımız sırasında yer aldı.

Məlum olduğu kimi, bir neçə gün öncə Niderland parlamenti erməni lobbisinin sifarişləri əsasında Azərbaycana qarşı sanksiyalar nəzərdə tutan, həmçinin Türkiyənin əleyhinə olan qərar qəbul edib. Niderland parlamenti bu məsələni Avropa Parla-

mentinin müzakirəsinə də çıxarmaq niyyətindədir. Amma unudulmamalıdır ki, cəmi bir neçə il öncə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədi parafəlanıb. Bu sənəddə Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı Avropa İttifaqı tərəfindən birmənalı şəkildə dəstəklənib. Beləliklə, İlham Əliyevin milli maraqlarımızı uğurla təmin edən siyasi-diplomatik fəaliyyətinin nəticəsi olan bu sənəd Avropa İttifaqı çərçivəsində

irəli sürüldürdü ki, Azərbaycan tərəfi müharibə yolundan imtina etsin. Mən heç vaxt buna razılıq vermirdim".

Beynəlxalq təşkilatların qətnamələri və beynəlxalq hüququn normaları əslinə Azərbaycana ərazilərini güc yolu ilə həll etməyə imkan verirdi. O cümlədən BMT-nin nizamnaməsi də hər bir dövlətin güc yolu ilə öz ərazi bütövlüyünün təmin etmək hüququnu tanıyır. Azərbaycan da ərazilərini işğaldan azad edərək məhz bu hüquqa istinad etdi və uğurlu diplomatik fə-

edir. Torpaqları azad etməkdən uzaq olan Ermənistan və onun havadarları, həmçinin beynəlxalq səviyyədə işğal siyasətinə hüquqi don geydirilməsi istiqamətində fəal iş aparırdılar. Lakin bütün hallarda Prezident İlham Əliyevin uğurlu diplomatiyası tərəfindən bu anti-azərbaycançı fəaliyyətin qarşısı qətiyyətlə alındı.

Ötən ay BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistanın Azərbaycanı təcavüzü ilə əlaqədar keçirilmiş qəpala iclasından sonra ATƏT-in Minsk qrupu-

Tarixi ədalətin qələbəsi

Azərbaycanın mənafelərinə zidd olan bütün təşəbbüslərin qarşısında etibarlı hüquqi-siyasi baryerdır.

Onu da qeyd etməliyə ki, həmin təşkilatlar müvafiq sənədlər qəbul etməklə yanaşı, hər zaman iddia edirdilər ki, münacişinin hərbi həlli mümkün deyil, Dağlıq Qarabağ problemi danışıqlar yolu ilə yolluna qoyulmalıdır və s. Bununla da əslində problemin həllinə yanaşmada ikili standartlara rəvac verirdilər. Çünki beynəlxalq praktikada xüsusən son onilliklərdə işğala güc yolu ilə son qoyulmasına dair kifayət qədər faktlar mövcuddur.

Azərbaycan sentyabrın 27-dən başladığı hərbi əməliyyatlarla göstərdi ki, Ermənistanın işğal siyasətinə də güc yolu ilə son qoymaq mümkündür. Noyabrın 25-də xalqa müraciətində Kəlbəcər işğaldan azad olunması münasibətilə həmvətənlərimizi təbrik edən Prezident İlham Əliyev bu barədə deyib: "Mən bir daha danışıqlar dövrünə qayıtmaq istəyirəm. O vaxt dəfələrlə mənə deyilirdi ki, münacişə yalnız sülh yolu ilə həll olunmalıdır.

Deyə bilərəm ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar, təmasda olduğum bütün böyük dövlətlərin liderləri dəfələrlə deyirdilər ki, münacişinin hərbi həlli yoxdur. Bu ifadələr açıq mətbuatda da var. Mən nə deyirdim? Deyirdim ki, var! Deyirdim ki, lazım olsa, torpaqlarımızı hərbi yolla azad edəcəyik. Deyirdim ki, müharibə heç zaman istisna olunmur. Danışıqlar dövründə müxtəlif mərhələlərdə dəfələrlə təklif

liyyətin ardından sübuta yetirdi ki, işğala güc yolu ilə son qoymaq mümkündür.

Ermənistan silahlılarının güc yolu ilə işğal olunmuş torpaqlarımızdan çıxarılmasına gedən yolda tarixi həqiqətlər və real vəziyyət də davamlı şəkildə dünya ictimaiyyətinə çatdırılıb. Prezident İlham Əliyevin səyləri nəticəsində ölkəmiz Ermənistanın və havadarlarının yaratdığı mifləri dağıtdı, informasiya müharibəsində üstünlük əldə etməyi bacarıb. Azərbaycan Prezidenti bütün beynəlxalq təmaslarda, ayrı-ayrı dövlət və hökumət başçıları, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə görüşlərində, beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı zamanı Ermənistan-Azərbaycan münacişəsi ilə bağlı ölkəmizin mövqeyini, tarixi və mövcud vəziyyəti haqqında həqiqətləri daim dünya ictimaiyyətinə çatdırıb.

Digər tərəfdən, Azərbaycan diplomatiyası uğurlu fəaliyyəti ilə Ermənistanın və onun havadarlarının müxtəlif təşkilatlarda anti-Azərbaycan xarakterli sənədləri qəbul etməklə cəhdlərinin qarşısını məhərrətə aldı. Ermənistanın danışıqlar prosesində imitasiya etdiyi aydın idi. Bu gün işğal olunmuş ərazilərimizdə yer adlarının erməniləşdirilməsi, tarixi Azərbaycan ərazilərinə eybəcər adların verilməsi göstərir ki, Ermənistan həmin torpaqları danışıqlar yolu qaytarmaq niyyətində olmayıb. O cümlədən ermənilər tərəfindən cəbhə xəttində bir neçə mərhələli möhkəm istehkam mövqelərinin yaradılması da bunu təsdiq

nun həmsədr ölkəsi olan Fransanın təşəbbüsü ilə TŞ prezidentinin bəyanatının layihəsi hazırlanmış və razılaşdırılması üçün üzv ölkələr arasında yayılmışdı. Lakin bəyanatın layihəsində TŞ-nin 1993-cü ildə qəbul etdiyi və Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılmasını tələb edən qətnamələrə istinad yer almayırdı. Həmin layihə TŞ-də təmsil olunan Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin sət etirazı nəticəsində qəbul edilmədi. Ona görə ki, QH ölkələri prinsipial mövqə nümayiş etdirərək TŞ qətnamələrinə istinadın yer almasında təkid etdilər. Bundan sonra layihənin müəllifləri rüsvayçılıqla geri çəkilməyə məcbur olublar. İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində həyata keçirdiyi uğurlu fəaliyyət Azərbaycanın milli maraqlarını qətiyyətlə təmin edərək Ermənistanı və onun havadarlarına növbəti diplomatik zərbəni vurdu.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin düşünülmüş və hücumçu diplomatiyası nəticəsində İkinci Qarabağ savaşında Ermənistanın havadarlarının Azərbaycana qarşı siyasi cəbhə formalaşdırmaq cəhdlərinin qarşısını qətiyyətlə aldı. Azərbaycan Ordusu ilk gündən hücum əməliyyatlarını sürətlə həyata keçirərək işğal olunmuş ərazilərini azad etdi. Uğurlu hərbi əməliyyatlarla Prezident İlham Əliyev indiyə qədər bütün beynəlxalq təşkilatların qəbul etdikləri sənədlərdə yer alan tələbləri təmin etdi. Azərbaycan güc yolu ilə işğal olunmuş ərazilərimizi azad etməklə hüquqi ədaləti bərpa etdi.

Diplomatik müstəvidə Azərbaycan uduzan Ermənistan və dünya erməniliyi 44 günlük müharibədə ölkəmizə qarşı güclü informasiya savaşına start vermişdi. Lakin Azərbaycan informasiya müharibəsindən də qələbə ilə çıxdı. 44 günlük müharibə dövründə Prezident İlham Əliyevin dünyanın 30-a yaxın aparıcı media orqanına verdiyi mühəssisə beynəlxalq informasiya məkanında ölkəmizin mövqeyini gücləndirdi, erməni yalanlarının işə edilməsində önəmli rol oynadı, münacişə ilə bağlı həqiqəti əks etdirən mənzərə dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı.

Camal MƏMMƏDOV
Tərtər Hərbi prokurorunun
müavini, edliyyə mayoru